

Použitie novej deacidifikačnej sústavy na modifikáciu kyslých papierov

Identifikácia: ŠÚ VaV MŠSR č.2003SP200280301, Záchrana, stabilizácia a konzervovanie tradičných nosičov informácií v Slovenskej republike, KnihaSK/E4

Nadobúdatelia/realizátori: STU, SNK, SNA

Zodpovedný riešiteľ RV: FCHPT STU - RNDr. Bohuslava Havlínová, PhD.

Spoluriešitelia: SNA - RNDr. Jarmila Mináriková

SNK - Ing. Alena Maková

Úvod

Cieľom práce bolo porovnať mechanické, optické a chemické vlastnosti kyslého papiera po jedноступňovej modifikácii zahrňujúcej deacidifikáciu, stabilizáciu antioxidantom a spevnenie pred a po urýchlenom mokrom starnutí.

Experimentálna časť

Na testovanie boli vybrané papiere:

pisací bezdrevný papier (P) o plošnej hmotnosti 80 g/m² a pH=4,8

novinový drevitý papier predstarnutý (N) o plošnej hmotnosti 60 g/m² a pH=5,2

papier NOVO (E), drevitý, plnený síranom hlinitým o plošnej hmotnosti 90 g/m² a pH=5,5, vyrobený vo Švajčiarsku.

Urýchlené starnutie: pri teplote pri 80°C a 65% RH podľa ISO normy 5630-3 po dobu 0, 1, 3, 7, 14 a 28 dní.

Deacidifikácia papierov sa uskutočnila roztokom hydrogénuhličitanu horečnatého o koncentrácii 0,1 mol/dm³ a vápenatého o koncentrácii 0,01 mol/dm³ v pomere 1:1 v/v.

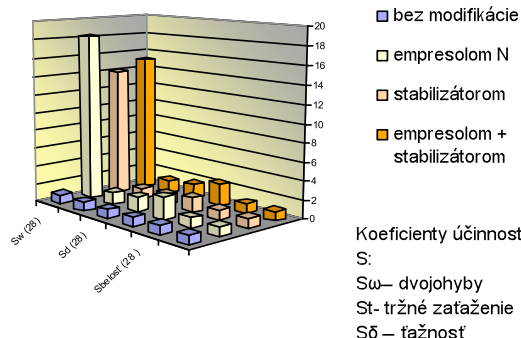
Stabilizácia papierov (S) roztokom jodidu draselného KJ o koncentrácii 0,01 mol/dm³.

Spevnenie (E) 1,5% vodným roztokom empresolu N.

Označenie vzoriek: PE – písací papier po modifikácii empresolom, PS- písací papier po modifikácii stabilizátorom, PES- písací papier po modifikácii empresom aj stabilizátorom. Papiere boli zároveň deacidifikované.

Výsledky

Písací papier pred a po modifikácii po 28 dňovom starnutí

Záver

Na základe vyhodnotenia nameraných parametrov modifikácie papiera P môžeme konštatovať, že pri všetkých troch postupoch (PE, PS, PES) došlo k vytvoreniu alkalickej rezervy, ktorú si papier udržiava aj po 28 dňoch urýchleného starnutia, k významnému spevneniu papiera a tiež k zlepšeniu optických vlastností.

Po zhodnotení všetkých výsledkov sa javí najlepšou modifikáciou pre písací bezdrevný papier použitie deacidifikácie, spevňovanie empresolom N a zároveň použitie antioxidantu.

Návrhy na realizáciu: Realizačný výstup je pokračovaním patentového riešenia patentu č. 286412 a v roku 2009 bude overovaný v praxi na modelovom zariadení Unisaver Conti HaF v SNA.

Na tento postup bol v roku 2008 udelený **patent č. 286412:** Havlínová, B., Maková, A., Katuščák, S., Čeppan, M., Mikula, M. a kol.: Spôsob úpravy archívnych papierových nosičov. Vestník ÚPV č. 9/2008.